

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku K. D. i P. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P.
o umorzenie należności z tytułu składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 kwietnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawców od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 września 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 20 września 2019 r., zmienił zaskarżony przez pozwanego wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 kwietnia 2018 r. i oddalił odwołania K. D. i P. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, [...] Oddział w P. z dnia 6 lipca 2017 r., mocą których odmówiono ubezpieczonemu umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd Apelacyjny zaznaczył, że ocena decyzji wydanych w trybie art. 1 ust. 13 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r., poz. 1551; dalej jako ustawa abolicyjna) sprowadza się do weryfikacji, czy organ rentowy prawidłowo odmówił umorzenia należności. Natomiast jej celem nie jest kontrola innej prawomocnej decyzji wydanej w trybie art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, bo jest de facto decyzją wykonawczą. Zatem, skoro pozwany decyzjami

z marca 2016 r. określił należności podlegające umorzeniu i następnie doręczył je odwołującym się, to wobec ich niezaskarżenia doszło do ich uprawomocnienia.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył w części (pkt 1) skargą kasacyjną pełnomocnik odwołujących się. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazywał na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) z uwagi na rażące naruszenie przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie wypełnia ustawowych przesłanek pozwalających na przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały - jego zdaniem - w tak ewidentny sposób naruszone (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). Zauważyć należy, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazano jakichkolwiek norm prawa procesowego, przyjmując jako *argumentum certum*, że nastąpiło rażące naruszenie przepisów postępowania. Tego mankamentu nie konwalidują przepisy prawa procesowego wskazane w podstawach skargi kasacyjnej, bowiem w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po

przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640 i z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Niezależnie od powyższych mankamentów analiza orzeczenia Sądu drugiej instancji nie pozwala na stwierdzenie istnienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd drugiej instancji zwrócił uwagę na prawomocne decyzje organu rentowego z 2016 r. i skutki jakie one wywołały. W orzecznictwie przyjmuje się zgodnie, że warunkiem uwzględnienia wniosku jest nieposiadanie przez wnioskodawcę (wnioskodawców) na dzień wydania decyzji rozstrzygającej o umorzeniu należności z tytułu niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur pomostowych oraz należnych od tych składek dodatkowych należności wymienionych w art. 1 ust. 10 ustawy. Treść decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy - pozytywna lub negatywna dla wnioskodawcy - zależy od ustalenia organu rentowego, czy na dzień wydawania tej decyzji wnioskodawca posiadał zaległości z tytułu składek objętych ustawą i niepodlegających umorzeniu (wówczas organ wydaje decyzję, o której mowa w art. 1 ust. 13 pkt 2), czy też wnioskodawca takich zaległości nie posiadał (wówczas organ wydaje decyzję, o której mowa w art. 1 ust. 13 pkt 1 ustawy). Zatem istota sprawy rozstrzyganej decyzją z art. 1 ust. 13 ustawy polega na rozstrzygnięciu o zasadności wniosku osoby wymienionej w art. 1 ust. 1 pkt 1 lub 2. Natomiast obecnie organ rentowy – a zanim sąd – nie ocenia prawidłowości decyzji wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy. Natomiast między decyzją z art. 1 ust. 8 ustawy a decyzją z art. 1 ust. 13 ustawy występuje jedynie taki związek, że ustalenie w decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy kwot należności podlegających umorzeniu wiąże w postępowaniu w sprawie wydania decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy w zakresie

należności i okresów uznanych ostateczną decyzją za obejmujące składki podlegające umorzeniu. Okoliczność, czy w decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy sprecyzowano kwotę należności niepodających umorzeniu, nie jest przesłanką wydania decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 kwietnia 2018 r., III UZ 5/18, LEX nr 2497591; z dnia 4 grudnia 2018 r., I UZ 39/18, LEX nr 2586262; wyrok z dnia 5 lutego 2019 r., III UK 38/18, LEX nr 2615810).

Summa summarum, skarżący nie uprawdopodobnił oczywistego naruszenia prawa, które pozwalają uwzględnić wniosek zawarty w skardze kasacyjnej. Jednocześnie wobec braku innych podstaw pozwalających ocenić możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c.